

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Илия Груев

върху дисертационния труд на Светлин Балездров,

докторант в самостоятелна форма на обучение по направление Б, на тема:

„Лого – етапи на развитие, същност и елементи с типографски акцент“

за присъждане на образователната и научна степен Доктор

по специалност „Рекламен дизайн“

Дисертационният труд на Светлин Балездров е съставен от три части – основен теоретичен текст, албум с изображения, илюстриращ теоретичния труд и проектът „Голо лого“ – творческа разработка на автора, предназначена да демонстрира и онагледява „как теорията работи на практика“.

В Увода Светлин Балездров заявява предмета на своето изследване – логото като визуален символ и средство за обозначаване на отделни субекти – фирми, институции, организации или личности – и ролята на неговите художествени качества за утвърждаване на образа и присъствието им в обществено-икономическите отношения. Определени са основните цели на труда – цялостно теоретично изследване на поставената тема в историческо, морфологично и естетическо отношение, както и подчертаване на връзката между теория и практика, чрез своеобразен творчески експеримент. Очергани са широките времеви и териториални граници, които проучването обхваща, както и комплексният подход, на който се основава то. Определени са и методите, които ще бъдат ползвани – историографски, аналитичен, сравнителен и експериментален.

Първа глава – „Еволюция на логото“, се състои от пет части.

В първа част „Произход и етапи на развитие в световен мащаб“ Светлин Балездров проследява историческото развитие на практиките за графично обозначаване на собственост, принадлежност или обвързаност, от времето на античната епоха до днес. Разгледани са различни форми на тези практики през епохите, като излишно, според мен, е поставен твърде силен акцент върху подробното представяне на законите и принципите на хералдичната система. Развитие на логото от гледна точка на съвременния му статут е свързано с промишлената революция през 19. век. В тази връзка са отбелязани първите регистрирани лога – тези на английската бира Bass, на американската компания John Deere и на някои други фирми, като примери за осъзнато въвеждане на логото като задължителен елемент от структурата, комуникацията и политиката на компаниите. След историческия преглед са изтъкнати имената на изявени художници, повлияли върху развитието на лого дизайна като Пол Ранд, Дейвид Карсън, Сол Бас, Милтън Глейзър, Пола Шер, Штефан Загмайстер, Отл Айхер, Вим

Крувел, Джун Фрейзър, Юсаку Камекура. Тук прави впечатление липсата на хронологичен подход в представянето на споменатите автори и отсъствието на много други имена, изиграли значителна роля в тази област.

Втора част *„Лого дизайнът в динамиката на световните примери“*.

В тази част Светлин Балездров разглежда естетическата еволюция на марките на редица световни компании (Apple, BMW, Canon, Coca-Cola, FIAT, IBM, Shell, Ford и др.) като пример за синтезиране и обобщаване на символа от края на 19. в. до днес. Тук отново прави впечатление липсата на хронологична последователност.

В Трета част - *„Лого дизайн в България – начало и развитие“*, Светлин Балездров прави обзор на различните форми на графично обозначаване на собственост, принадлежност или положение в обществената йерархия по нашите земи от древността до днес. Проследено е развитието на тези практики от древните търговски печати, през средновековните хералдични изображения, до първата регистрирана българска търговска марка (на Антон Папазов за Млечен сапун през 1904 г.). Предложена е периодизация на развитието на логото в България – съответно: Първи етап – до края на Първото българско царство, Втори етап – от Византийското владичество до средата на 19. в., Трети етап – до Втората световна война и Четвърти етап – от последните десетилетия на 20. в. до днес. Разгледаната по-нататък информация не следва точно така определената структура. За мен са спорни някои тези, като например окачествяването на мозайката и герба като форма на лого. Сама по себе си, мозайката е художествена техника. Евентуално тук биха могли да бъдат коментирани конкретни изображения, изпълнени в тази техника, които имат отношение към поставената тема. Въпреки множеството допирни точки между хералдичните практики и темата на труда, необходимо е по-точно дефиниране на ползваните понятия.

По-нататък Светлин Балездров проследява развитието на личните и търговските печати през Възраждането, навлизането на чуждестранните търговски марки през 19. в., тяхното въздействие върху първите български марки и влиянието на съвременните течения в изкуството в началото на 20. в. Подчертано е значението на личността и творчеството на Харалампи Тачев за развитието на приложната графика през първите десетилетия на 20. в.

Периодът от 60-те и 70-те години насам е свързан с възникването на същинския лого дизайн в България, както и с най-плодотворния, съвременен етап в развитието му. В този период художествените стойности в българския лого дизайн се издигат до нивото на световните постижения. Подчертана е важната, според автора, роля на Центъра за промишлена естетика, създаден през 1963 г. Съвсем естествено, особен акцент е поставен върху творчеството на Стефан Кънчев, най-влиятелния и продуктивен майстор в областта на лого дизайна в България и един от най-бележитите художници в тази сфера в световен мащаб.

След това Светлин Балездров отбелязва имената на Борис Ангелушев, Димитър Трендафилов, Божидар Йонов, Васил Йончев, Олга Йончева, Иван Кьосев, Александър Поплилов, Асен Старейшински, Христо Танев, Иван Газдов, Вилиам Китанов, Дончо Карапантев, Димитър Димитров, Людмил Механджиев, Кирил Гогов, Владимир Йосифов, Цветан Илиев; Тодор Варджиев, Стефан Груев, Сашо Каменов, Никола

